

Rättsfallssamlingen

Mål T-189/14

Deza, a.s.
mot
Europeiska kemikaliemyndigheten

”Tillgång till handlingar – Förordning (EG) nr 1049/2001 – Handlingar som Echa innehar och som innehåller upplysningar som lämnats inom ramen för förfarandet avseende begäran om tillstånd att använda di-(2-etylhexyl)ftalat (DEHP) – Beslut att lämna ut vissa upplysningar som sökandebolaget betraktar som konfidentiella – Undantag avseende skydd för affärsintressen – Begreppet privatliv – Rätt till egendom – Motiveringsskyldighet”

Sammanfattning – Tribunalens dom (fjärde avdelningen) av den 13 januari 2017

1. *Europeiska unionens institutioner – Allmänhetens tillgång till handlingar – Förordning nr 1049/2001 – Undantag från rätten att få tillgång till handlingar – Nekat tillgång – Möjlighet att åberopa allmänna presumtioner som är tillämpliga på vissa kategorier av handlingar – Syfte – En allmän presumtion som är tillämplig på handlingar som förebringats inom ramen för ett tillståndsförfarande avseende ett kemiskt ämne – Föreligger inte – Åsidosättande av rätten till egendom – Föreligger inte*

(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 17, Europaparlamentets och rådets förordningar nr 1049/2001, artikel 4, och nr 1907/2006, artikel 118)

2. *Europeiska unionens institutioner – Allmänhetens tillgång till handlingar – Förordning nr 1049/2001 – Undantag från rätten att få tillgång till handlingar – Skydd för affärsintressen – Tillämpningsområde – Samling av vetenskapliga studier som presenterats inom ramen för ett tillståndsförfarande avseende ett kemiskt ämne – Omfattas – Villkor*

(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1049/2001, skälen 4 och 11 och artiklarna 1 och 4, och förordning nr 1907/2006, artikel 118)

3. *Europeiska unionens institutioner – Allmänhetens tillgång till handlingar – Förordning nr 1049/2001 – Undantag från rätten att få tillgång till handlingar – Skydd för affärsintressen – Nekat tillgång – Motiveringsskyldighet – Räckvidd*

(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1049/2001, artikel 4)

4. *Europeiska unionens institutioner – Allmänhetens tillgång till handlingar – Förordning nr 1049/2001 – Undantag från rätten att få tillgång till handlingar – Skydd för en viss persons affärsintressen – Räckvidd*

(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1049/2001, artikel 4.2 första strecksatsen)

5. *Domstolsförfarande — Åberopande av nya grunder under rättegången — Villkor — Utvidgning av en tidigare åberopad grund — Upptagande till prövning*
(Tribunalens rättegångsregler, artikel 48.2 första stycket)
6. *Tillnärmning av lagstiftning — Registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier — Reach-förordningen — Spridning på internet av viss information om registrerade ämnen — Uppgifter motsvarande ett ämnes DNEL- och PNEC-nivåer — Räckvidd av skyldigheten att offentliggöra uppgifter*
(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1907/2006, artikel 119.1 f)
7. *Tillnärmning av lagstiftning — Registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier — Reach-förordningen — Spridning på internet av viss information om registrerade ämnen — Uppgifter som lämnats inom ramen för ett tillståndsförfarande — Åsidosättande av avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPs) — Föreligger inte*
(TRIPs-avtalet, artikel 39.2 och 39.3, Europaparlamentets och rådets förordningar nr 1049/2001 och nr 1907/2006, artikel 119)
8. *Europeiska unionens institutioner — Allmänhetens tillgång till handlingar — Förordning nr 1049/2001 — Undantag från rätten att få tillgång till handlingar — Skydd för affärsintressen — Övervägande allmänintresse som motiverar att handlingar lämnas ut — Åberopande av principen om öppenhet — Särskilda överväganden som är relevanta för det aktuella fallet måste göras gällande*
(Europaparlamentets och rådets direktiv nr 1049/2001, artikel 4.2)
9. *Tillnärmning av lagstiftning — Registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier — Reach-förordningen — Spridning på internet av viss information om registrerade ämnen — Uppgifter motsvarande ett ämnes DNEL- och PNEC-nivåer — Motiveras med stöd av principen om öppenhet*
(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1907/2006, skäl 117 och artikel 119.1 f)
10. *Institutionernas rättsakter — Motivering — Skyldighet — Räckvidd*
(Artikel 296 FEUF)
11. *Grundläggande rättigheter — Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna — Rätt till egendom — Tillämpningsområde — Rättigheter som ger en etablerad rättslig ställning — Begrepp*
(Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 17.1)
12. *Europeiska unionens institutioner — Allmänhetens tillgång till handlingar — Förordning nr 1049/2001 — Undantag från rätten att få tillgång till handlingar — Skydd för beslutsförfarandet — Villkor — Konkret och allvarlig påverkan på nämnda förfarande*
(Europaparlamentets och rådets förordning nr 1049/2001, artikel 4.3)

1. På området för allmänhetens tillgång till handlingar som innehas av unionens institutioner, har det fastställts att berörda institutioner och organ har möjlighet att grunda sig på allmänna presumtionsregler, som är tillämpliga på vissa kategorier av handlingar, eftersom allmänna överväganden av liknande slag kan tillämpas på ansökningar om utlämnande av handlingar av samma art.

Tillämpningen av allmänna presumtionsregler motiveras huvudsakligen av behovet att säkerställa ett korrekt genomförande av de aktuella förfarandena och att garantera att syftet med dem inte äventyras. Erkännande av en allmän presumtion kan grundas på att utlämnande av handlingar i vissa förfaranden inte är förenligt med ett välfungerande förfarande och på risken för att dessa skulle undergrävas. Allmänna presumtioner gör det nämligen möjligt att bevara förfarandets integritet genom att begränsa ingripanden av tredje parter. Tillämpning av specifika regler som föreskrivs i en rättsakt beträffande ett förfarande vid en av unionsinstitutionerna och för vilket de begärda handlingarna har upprättats är ett av de kriterier som motiverar att en allmän presumtionsregel erkänns.

I motsats till de situationer i vilka det har slagits fast att de allmänna presumtionerna om nekad tillgång till handlingarna är tillämpliga, regleras emellertid i förordning nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) uttryckligen förhållandet mellan denna förordning och förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. I artikel 118 i förordning nr 1907/2006 föreskrivs nämligen att förordning nr 1049/2001 är tillämplig på handlingar som innehas av Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa). Den anger inte strikt användningen av handlingarna i ett ärende gällande ett tillståndsförfarande avseende ett kemiskt ämne. I denna förordning anges nämligen ingen begränsning av tillgångarna till handlingarna i ärendet för de berörda parterna eller för klagandena. Det följer således inte någon generell presumtionsregel av bestämmelserna i förordning nr 1907/2006. Det kan således inte fastställas att de handlingar som utlämnats till Echa inom ramen för ett tillståndsförfarande enligt nämnda förordning i deras helhet ska betraktas som uppenbart ineffektiva i undantaget för skydd för tillståndssökandenas affärsintressen.

I detta avseende får artikel 8 i Europeiska konventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna och artikel 17 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna inte tolkas så, att de föreskriver ett automatiskt undantag från principen om utlämnande av handlingar som upprättats inom ramen för en privat enhets näringsverksamhet. När det gäller en av en utomstående inlämnad ansökan om tillgång till denna typ av handlingar ska en konkret och effektiv bedömning av dessa göras, utom för det fall att unionsdomstolen har slagit fast att den finns en allmän presumtion om nekad att lämna ut de aktuella handlingarna.

(Se punkterna 34, 37, 39, 40 och 163)

2. Förfarandet för tillståndsansökan regleras i förordning nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), i vilken fastställs ett unionsförfarande för tillstånd att använda kemiska ämnen. I artikel 118 i nyssnämnda förordning föreskrivs att förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar ska tillämpas på handlingar som Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) förfogar över. Av detta följer att principen att allmänheten ska ha största möjliga tillgång till handlingarna, såsom den anges i skäl 4 och artikel 1 i förordning nr 1049/2001, i princip ska iaktas beträffande Echans handlingar. Principen att allmänheten ska ha största möjliga tillgång till handlingarna är emellertid föremål för vissa begränsningar som grundar sig på hänsyn till allmänna eller privata intressen. I förordning nr 1049/2001 föreskrivs, i dess skäl 11 och dess artikel 4, undantagsbestämmelser enligt vilka institutionerna ska vägra att ge tillgång till en handling om ett utlämnande skulle undergräva skyddet för något av dess intressen.

Beträffande en ansökan om tillgång till upplysningar angående vetenskapliga studier och innehållet i dessa som presenterats inom ramen för ett tillståndsförfarande, förefaller inte utlämnandet av endast en ansamling av beskrivande uppgifter i sådana upplysningar, vilka är tillgängliga för allmänheten, kunna räcka för att skada skyddet för tillståndssökandens kommersiella intressen. Tillståndssökanden måste kunna visa hur nämnda samling vetenskapliga uppgifter, i den aktuella situationen, skulle utgöra en känslig kommersiell uppgift och att den, genom utlämnandet, skulle skada dess affärsintressen. Även om det ska erkännas att en tillståndssökandes arbete avseende systematisering av information kan ha ett visst kommersiellt värde, är det endast om dessa bedömningar som gjorts av tillståndssökanden vid detta sammanställningsarbete hade inneburit ett mervärde – det vill säga att de, exempelvis, hade utgjort nya vetenskapliga slutsatser eller överväganden avseende en nytänkande strategi som kunde ge företaget en kommersiell fördel framför dess konkurrenter – som de skulle ha omfattats av de affärsintressen vars skydd säkerställs genom artikel 4.2 i förordning nr 1049/2001.

(Se punkterna 50, 51, 60 och 67)

3. Se domen.

(se punkterna 52–54)

4. Se domen.

(se punkterna 55 och 56)

5. Enligt artikel 48.2 första stycket i rättegångsreglerna får nya grunder inte åberopas under förfarandet, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet. En grund som utgör en utvidgning av en grund som tidigare, direkt eller underförstått, har åberopats och som har ett nära samband med denna kan emellertid prövas i sak. Vidare avser förbudet i artikel 48.2 i rättegångsreglerna endast avser nya grunder, och det utgör inte hinder för att sökandena åberopar nya argument till stöd för grunder som redan angetts i ansökan.

(se punkt 91)

6. Det följer såväl av artikel 119.1 f i förordning nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), som av bilaga I till denna att kemikaliesäkerhetsbedömningen av ett ämne och de uppgifter som följer av denna, mot bakgrund av vikten av de uppgifter som motsvarar DNEL (härledd nolleffektnivå) och PNEC (uppskattad nolleffekt-koncentration) för att skydda folkhälsan och miljön, ska gälla alla identifierade användningar och omfatta alla faser av ämnets livscykel samt att dessa uppgifter ska offentliggöras. Den skyldighet till offentliggörande som föreskrivs i ovannämnda bestämmelse är fullt tillämplig på de DNEL och PNEC som anges i den kemikaliesäkerhetsrapporten som har bilagts tillståndsansökan.

Beträffande räckvidden av skyldigheten att offentliggöra de uppgifter som avses i artikel 119.1 f i förordning nr 1907/2006, sträcker sig denna till minimiupplysningar avseende metoden för koppling och uppskattning av DNEL och PNEC och för deras samband med andra värden. Dessa minimiupplysningar är oumbärliga för att förstå vad DNEL och PNEC motsvarar och fastställa vad de avser. Det kan således konstateras att om dessa värden skulle offentliggöras utan någon förklaring beträffande deras betydelse skulle ovannämnda bestämmelse förlora sin ändamålsenliga verkan.

(se punkterna 105 och 108)

7. Om det finns unionsbestämmelser på ett område som omfattas av avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPs-avtalet) är unionsrätten tillämplig, vilket innebär att det i möjligaste mån ska göras en tolkning som är förenlig med detta avtal. Det innebär dock inte att den ifrågasvarande bestämmelsen i detta avtal kan anses ha direkt effekt.

I detta hänseende ska förordning nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, och förordning nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) således tolkas så, att de har till syfte att säkerställa deras förenlighet med innehållet i artikel 39.2 och 39.3 i TRIPs-avtalet. Denna sistnämnda bestämmelse kan emellertid inte innebära att det skydd som ges immateriella rättigheter ger presumtionen till förmån för ett utlämnande av de upplysningar som lämnats inom ramen för en ansökan om tillstånd för användning av ett kemiskt ämne ett absolut företräde. Ett synsätt som innebär att upplysningar som lämnats inom ramen för en tillståndsansökan avseende ett kemiskt ämne utgör affärshemligheter (konfidentiella upplysningar) i den mening som avses i artikel 39.2 i TRIPs-avtalet skulle innebära att artikel 119 i förordning nr 1907/2006 inte tillämpades. Ett sådant synsätt kan emellertid inte godtas, eftersom det i realiteten leder till att lagligheten av denna bestämmelse ifrågasätts med motiveringen att den strider mot artikel 39.2 och 39.3 i TRIPs-avtalet.

(se punkterna 116, 149 och 151)

8. Se domen.

(se punkterna 123 och 124)

9. Vad avser en ansökan om tillgång som syftar till att värden för DNEL (härledd nolleffektnivå) och PNEC (uppskattad nolleffektkoncentration) – angivna i en rapport om kemikaliesäkerhet och en analys av ersättningslösningar som presenterats inom ramen för en tillståndsansökan avseende ett kemiskt ämne – ska lämnas ut, föreskrivs i artikel 119.1 f förordning nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), att även om dessa värden omfattas av sökandens kommersiella intressen ska de offentliggöras. Denna skyldighet att göra dessa upplysningar tillgängliga för allmänheten motiveras, i skäl 117 i denna förordning, av att EU-medborgare bör ha tillgång till information om de kemikalier som de kan exponeras för, så att de kan fatta välgrundade beslut om sin användning av kemikalier.

Det följer av artikel 119.1 i förordning nr 1907/2006 och dess skäl 117 att unionslagstiftaren har ansett att det utlämnande av dessa upplysningar som nämndes där var en fråga av allra största vikt. Denna lagstiftare gjorde nämligen själv en avvägning av intressena och drog därav slutsatsen att intresset av att lämna ut upplysningar om DNEL och PNEC vägde tyngre i förhållandet till en tillståndssökandes intresse av att de inte lämnades ut, eftersom dessa upplysningar avsåg bland de viktigaste intressen som fanns, nämligen dem som rörde människors hälsa och miljön. Dessa överväganden kan styrka att principen om insyn är av särskild vikt och kan ha företräde framför de eventuella skäl som motiverar en vägran att lämna ut dessa upplysningar. Det samma gäller de NOAEL-värden – det vill säga de som avser att ange den maximala koncentrationen utan konstaterad skadlig verkan – som ingår i dessa synsätt, metoder och reflektioner.

(se punkterna 127–129)

10. Se domen.

(se punkt 133)

11. Se domen.

(se punkt 161)

12. Se domen.

(se punkterna 172 och 173)